

מדינת ישראל
נציבות שירות המדינה
בית הדין למשמעת של עובדי המדינה

כ"ז סיון תשפ"א
07 ביוני 2021

0491-0022-2021-001207
בד"מ : 89.20

בבית הדין למשמעת של עובדי המדינה

בפני :	עו"ד אורי כהן – אב בית הדין
גב' ריטה בוקצ'ין	
מר שי סעדון	
- יו"ר מותב	
- חברת מותב	
- חבר מותב	

התובעת :
נציבות שירות המדינה
ע"י ב"כ עו"ד תמר פודם

הנאשם :
אמיר אפטקר

ב"כ הנאשם :
עו"ד מאיר סויסה

נציג המשרד :
אין הופעה

גזר דין

1. הנאשם אמיר אפטקר, עובד משרד החינוך שהועסק כמורה, הורשע על ידינו – בהתבסס על הוראות סעיף 61ג. לחוק שירות המדינה (משמעת) התשכ"ג – 1963 (להלן – החוק) - בעבירות לפי סעיפים 17(2), (3) ו-6 לחוק.

2. הנאשם הועמד לדין משמעתי בעקבות הרשעתו בבית משפט השלום בבאר-שבע (ת"פ 49844-06-20) בביצוע עבירות של איומים לפי סעיף 192 לחוק העונשין, התשל"ז – 1977, והטרדה באמצעות מתקן בזק לפי סעיף 30 לחוק התקשורת (בזק ושירותים), התשמ"ב – 1982.

3. וכך נטען בכתב האישום המתוקן שהוגש לבית משפט השלום

(א) במועדים הרלוונטים לכתב האישום היו הנאשם וציפורה בן הראל (להלן – המתלוננת) גרושים זה מזו כחודש וחצי.

(א) ביום 15.6.20 או במועד סמוך לכך, איים הנאשם בפגיעה שלא כדין בגופה של המתלוננת ושל בנה בכך ששלח הודעות לנייד של חברתה של המתלוננת עליזה (להלן – עליזה), בהן רשם: אני אפגע בה" (במתלוננת) וכן "אני ארצח את ציפי",

"אני אפגע בילד הגדול שלה היא עוד תשב עליו שבעה", "ברור שאשב בכלא לא אכפת לי היא תצטער שפגעה בי בכוונה, היא פגעה בי בכוונה עליזה", זאת אמר בכוונה להפחיד או להקניט את עליזה ואת המתלוננת ובנה.

(ב) במשך כחודש וחצי עובר ל-15.6.20, בהזדמנויות שונות, השתמש הנאשם במתקן בזק באופן שיש בו כדי לפגוע, להפחיד, להטריד, וליצור חרדה או להרגיז שלא כדין את המתלוננת. הנאשם התקשר למתלוננת מספר רב של פעמים ממספר חסום. למרות שהמתלוננת ניתקה כל פעם את השיחה המשיך הנאשם להתקשר פעמים רבות כאמור.

(ג) ביום 4.8.2020 הרשיע בית משפט השלום בבאר שבע את הנאשם, על יסוד הודאתו, במיוחס לו בכתב האישום.

(ד) ביום 6.8.2020 גזר בית המשפט את דינו של הנאשם וגזר עליו: 4 חודשי מאסר בפועל אשר יימנו מיום מעצרו ביום 16.6.2020; 7 חודשי מאסר על תנאי; קנס כספי בסך 2,000 ₪; התחייבות כספית בסך 5,000 ₪.

4. ביום 24.5.21 נשמעו בפנינו טיעוני הצדדים לאמצעי המשמעת.

א. טיעוני התביעה

(1) התביעה עתרה להטלת אמצעי המשמעת הבאים: נזיפה חמורה; פיטורים לאלתר; פסילה ל-10 שנים למשרד החינוך; פסילה ל-5 שנים לשירות המדינה.

(2) התביעה רואה בחומרה את המיוחס לנאשם, עת השתמש באלימות מילולית כלפי גרושתו ובנה (הנאשם אף איים עליהם ברצח); הנאשם גרם לה פחד, חרדה, השפלה והרגשת חוסר אונים (התובעת הפנתה ל-ע"פ 241/17 פלוני, ולגזר דינו של בית משפט השלום שדן את הנאשם באומרו "שהאיומים שהשמיע הנאשם כלפי גרושתו וכלפי האישה האחרת הינם חמורים ביותר...").

(3) לנאשם עבר פלילי בגין עבירות אלימות (כפי שמופיע בגזר דינו של בית המשפט בענין שלפנינו – ב-ת"פ 49844-06-20; באשר לחומרה אשר בעבירות אלימות היפנתה התובעת ל-עש"מ 4875/06 אבו זראקי).

(4) קיימת זיקה בין מעמדו של עובד המדינה לבין אימוץ ערכי התנהגות מהעולם הרחב.

(5) חומרה מיוחדת במעשי הנאשם שהועסק כעובד הוראה ואיש חינוך (עש"מ 10970/05 חורפיש היפא; לטעם התביעה אין הנאשם יכול ולהמשיך ולשמש מורה המחנך את הדור הצעיר (בגין מעשיו החמורים נענש בעונש מאסר בפועל).

(6) מול חומרת העבירות לקחה התביעה בחשבון את מצבו האישי והכלכלי של הנאשם (גרוש נושא בתשלום דמי מזונות) אולם משקלם של נסיבות אלה פוחת מול האינטרס הציבורי (עש"מ 917/99 עבדאללה חמזה).

ב. עמדת המשרד

המשרד מצטרף לעמדתה העונשית של התביעה.

(1) המשרד רואה בחומרה את התנהגותו של העובד, ורואה במעשיו מעילה באמון שניתן בו כעובד הוראה.

תכליותיו העיקריות של הדין המשמעתי הן הגנה על תפקידו של השירות הציבורי ועל תדמיתו בעיני כלל הציבור, וכן יצירת הרתעה בקרב עובדי הציבור מפני ביצוע מעשים שיש בהם מעילה באמון הציבור ובאמון הממונים עליהם.

המשרד סבור כי העמדה העונשית שהוצגה על ידי התביעה היא מאוזנת ושקולה ומהווה הרתעה הן לעובד עצמו והן לכלל עובדי ההוראה ועל כן המשרד מצטרף לעמדה זו.

למעלה מן הצורך יובהר כי עובד ההוראה אמור לשמש דוגמא ומופת לתלמידיו, לציבור ההורים ולחברה בכלל, בעיקר מן הבחינה החינוכית והמוסרית. מבחינת משרד החינוך עובד שכשל באופן הזה אינו יכול עוד לשמש בתפקיד אליו נשואות עיני ציבור התלמידים והוריהם, ולשמש דמות לחיקוי לילדי ישראל.

לנאשם רשום אירוע משמעתי בתיקו האישי, בגין תלונה מתאריך 10.9.14 לפיה במהלך שיעור חינוך גופני המורה נקט באלימות כלפי שני תלמידים. נטען שהיכה תלמיד בבטנו, הצמיד את ראשי התלמידים בחוזקה זה לזה ואף זרק אבן לכיוון אחד התלמידים.

המורה זומן בתאריך 22.9.14 לשיחת בירור עם המפקח הכולל זאב אלדר והמפקחת על החינוך הגופני נורית ברדה ז"ל. המורה שלח למפקחת מסרון (הודעת SMS) שאינו יכול להגיע לשיחה היות שהוא חולה, אולם התברר כי בשעת הפגישה העביר חוגים במתנ"ס בירוחם ללא קבלת אישור כנדרש.

(2) לנאשם עבר פלילי לאחר שהורשע ביום 21.9.14 (ת"פ 3000-12 בבית משפט השלום בבאר שבע בפני כבוד השופטת חביב) בעבירה של איומים בניגוד לסעיף 192 לחוק העונשין (הנאשם איים על בנו הקטין ועל גרושתו בפגיעה שלא כדין בכך שאמר לקטין: "תגיד לאמא שאני יכה אותה"; זאת עשה בכוונה להפחיד את הקטין ואת המתלוננת).

על הנאשם הוטלו באותו תיק מאסר מותנה בן 6 חודשים, קנס בסך 2,500 ₪, פיצוי המתלוננת, והפעלת התחייבות כספית שהוטלה עליו ב-ת"פ 36539-04-11, עליה חתם ביום 12.12.11.

ג. טיעוני ההגנה (הושמעו בע"פ והושלמו בכתב)

- (1) הנאשם מביע חרטה מלאה על מעשיו.
- (2) הנאשם שילם מחיר כבד מאוד בעצם "מאסרו המיותר", שלא היה מחוייב המציאות.
- (3) הנאשם מורה מוערך מאוד, הועסק למעלה מ-20 שנה במשרד החינוך, אהוד מאוד על תלמידיו.
- (4) שימש מורה למתמטיקה ולימד גם במתנ"ס בירוחם.
- (5) לא דומה עובד שסרח במסגרת עבודתו לעובד שסרח מחוצה לה.
- (6) עתירה התביעה לפיטורים היא עמדה קיצונית לעונש שעה שהיא נוגעת לחייו הפרטיים של הנאשם.
- (7) ככל הנאשם יפוטר הוא יהפוך לנטל על החברה.
- (8) נסיבותיו האישיות אינן פשוטות: הוא גרוש אב לשניים, משלם מזונות; לאחר שחרורו מהכלא אין כל קשר בינו לבין המתלוננת והילד.
- (9) בית הדין מתבקש לא להפריע לנאשם במהלך חייו, ולא לקטוע את רצף שנותיו הטובות במשרד החינוך.
- (10) עיון בפסקי הדין אליהם היפנתה התביעה, מלמד שהיא החמירה למדי בבקשתה העונשית. העמדה שהציגה התביעה צריכה להיות שמורה למקרים חמורים במיוחד.
- (11) חומרת המעשים המופלגת המתוארת בפסקי הגין שהציגה התביעה עולה על החומרה שנפלה במעשיו של הנאשם; חלק מפסקי הדין שהוצגו אינם רלוונטיים כלל לענייננו.
- (12) דומה שחוקי היסוד חופש העיסוק וכבוד האדם לא עמדו לנגד עיני התביעה עת גיבשה עמדתה העונשית.
- (13) התביעה צירפה לעמדתה מסמך בענין אירועים, נעדרי חומרה מיוחדת, שהתרחשו בין הנאשם לתלמידים בשנת 2014; אלה אירועים ישנים שהסתיימו בקול ענות חלושה (לא צורפו פרוטוקולים של הדיונים אלא רק מסקנות סופיות שמלמדות מעט).
- (14) בנסיבות העניין ניתן להסתפק באמצעי משמעת זה נזיפה חמורה בלבד; לנאשם מגיעה הזדמנות נוספת.

ד. דבר הנאשם

- (1) משלם מזונות בסך 3,500 ₪; ילדיו בגילאים 17 ו-15; מצפה לחזור וללמד.
- (2) מצבו הכלכלי קרס לאחר שעם השעייתו ממשרד החינוך פוטר מעבודתו במתנ"ס שם שימש מאמן כדורסל.

ה. מסמכים שהועברו לבית הדין

- 1) דף סטטוס עובד (הוכן על ידי משרד החינוך), כולל תצפיות והערכות מסכמות.
- 2) העמדה העונשית של משרד החינוך.
- 3) כתב האישום וגזר הדין ב-ת"פ 3330-12.
- 4) מסמכים ביחס לשימוע שנערך לנאשם ביום 6.10.14.

5. דין

הנאשם הורשע בבית משפט השלום בבאר שבע (ת"פ 49844-06-20 בעבירות של איומים ובעבירה של הטרדה באמצעות מתקן של בזק. על פי עובדות כתב האישום המתוקן בתאריך 15.6.20 איים הנאשם על המתלוננת שהיא גרושתו בכך ששלח הודעות לטלפון הנייד של חברתה בהם רשם שהוא יפגע במתלוננת וכן ירצח את ציפי. עוד נכתב בהודעות שהוא יפגע בילד הגדול שלה, היא עוד תשב עליו שבעה. הודעה נוספת כללה את הדברים "ברור שאשב בכלא, לא אכפת לי, היא תצטער שפגעה בי, בכוונה היא פגעה בי, בכוונה עליזה". בנוסף, השתמש הנאשם במתקן בזק כדי להטריד את המתלוננת בכך שהתקשר אליה מספר רב של פעמים.

בית משפט השלום כתב בגזר דינו :

"מדובר בעבירה חמורה שיש בה אלמנט של אלימות. בית המשפט העליון עמד על חומרת האלימות המילולית שמגיעה כדי אלימות פיזית לא אחת. לעניין זה, אפנה לציטוט מרע"פ 149/19 שהובא בדברי ב"כ המאשימה ועל הקשר בין האלימות הפיזית שיכולה לנבוע מתוך האלימות המילולית ... האיומים שהשמיע הנאשם כלפי גרושתו וכלפי האישה האחרת הינם חמורים ביותר וכאשר ניתן לצרף לכך את עברו הפלילי, לרבות מעבירות מושא האישום, הרי שהדברים מצדיקים הטלת עונש מוחשי ולא עונש צופה פני עתיד".

ואכן הנאשם נושא בצקלונו עבר פלילי מכביד בגין עבירות איומים (ת"פ 3002-12 ו- ת"פ 36539-04-11).

בתי המשפט קבעו שיש לייחס חומרה יתירה לעבירות המבוצעות ב-ד' אמות המשפחה, וכי כל עבירות אלימות במשפחה, ובכללה אלימות מילולית, צריכה לקבל מענה מוחשי. הגם שעבירת האיומים אינה פוגעת פיזית בקורבנה, היא וודאי טומנת בחובה אלמנט מחמיר של אימה והשפלה.

ב-ע"פ 103/88 ליכטמן נ' מדינת ישראל, פ"ד מג(3) 373, נאמר: **"... אינטרס החברה הוא להגן על שלוות נפשו של הפרט ... מפני מעשה הפחדה והקנטה שלא כדין. אינטרס חברתי נוסף אף הוא מוגן בעקיפין בעבירה זו, והוא נוגע לחופש הפעולה והבחירה של הפרט ... בידוע הוא, שבמקרים רבים מושמעים איומים PER SE כמסר מוסווה להתנהגות המצופה מן המאויים. נמצא, כי סעיף 192 מקדים רפואה למכה ומונע מלכתחילה פגיעה עתידית בחירות הפעולה של הזולת".**

ב-ע"פ 43202-05-19 (מחוזי מרכז) סימון לאוסקי נ' מדינת ישראל (ניתן ביום 6.5.10) נאמרו דברים היפים לענייננו:

"התמונה העולה היא של התנהגות מאיימת משפילה ומטילה מורא של המערער כלפי המתלוננת: "לשון האיומים קשה, חמורה ואף אכזרית. יש בהישנותם על רקע עברו הפלילי של הנאשם, כדי להצביע על אופי אלים ומסוכנות ממשית". אנו ערים לכך שברוב העבירות מדובר באיומים ולא באלימות ואולם צוין כבר כי מדובר בלשון איומים קשה ביותר וכאשר מדובר באיומים כלפי בת-זוג, אין מקום להטלת עונשים מקלים (למשל רע"פ 1293/08 קורניק נ' מדינת ישראל – ניתן ביום 25.6.08)".

יודגש כי העובדה שהמעשים בוצעו מחוץ למסגרת התפקיד של הנאשם כעובד מדינה, אינה מפחיתה מחומרתם, שהרי אלה משליכים על תדמיתו של השירות הציבורי, ועל האמון שניתן בו.

ב-עש"מ 2699/01 ג'מיל חלף נ' שירות המדינה (ניתן ביום 15.5.01 ע"י כבוד השופטת ביניש) נפסק:

"אכן, ביצוע העבירה שלא במסגרת תפקידו של העובד בשירות המדינה יכול ויהיה בגדר הנסיבות השוללות את קיומו של הקלון לצורך דיני המשמעת של שירות המדינה. עם זאת, כבר נקבע בפסיקתנו שגם אם העבירה בוצעה שלא במסגרת התפקיד יכולה היא להשליך על שירות המדינה ועל כשירות העובד לכהן בשירות וזאת עקב כתרם הקלון שדבק בהתנהגותו (עש"מ 7/79 יונתן לוי נ' עיריית תל אביב, פ"ד לד 528 (1)), כך הדבר בנסיבות מסויימות, אפילו אם העבירה בוצעה עוד לפני שהעובד הפך לעובד מדינה (עש"מ 4411/99 מדינת ישראל נ' אשר אלקלעי (טרם פורסם)). על אחת כמה וכמה אם נעברה בהיותו עובד מדינה. לצורך קביעת היחס בין העבירה הפלילית שעובד המדינה הורשע בה ובין הזיקה לשירות המדינה, יהיה עלינו לבחון האם המעשה שעשה העובד, פוגע בתדמית שירות המדינה ובאמונו של הציבור ביושרם ובהגינותם של עובדי שירות המדינה..."

מימד של חומרה במעשי הנאשם נוכח מעמדו כעובד הנמנה על מערכת החינוך, בעש"מ 10970/05 היפא חורשיד נ' מדינת ישראל (ניתן ביום 9.10.07) כתבה כבוד השופטת פרוקצ'יה:

"בתחום המגזר הציבורי ישנן מערכות לתפקידים בהן נדרש לעובד הציבור לשמש דוגמא אישית מיוחדת, ולעמוד בנורמות התנהגות ברף הגבוה במיוחד. תפקידי הוראה וחינוך נמנים על אותם תפקידים".

מול חומרת העבירות שקלנו את נסיבותיו האישיות של נאשם: גרוש, אב לשניים (נושא בתשלום דמי מזונות) מצבו הכלכלי דחוק.

הנאשם עובד ותיק במשרד החינוך הביע חרטה על מעשיו.

בשיקלול כל האמור לעיל הגענו לכלל מסקנה שאין מנוס מפיטוריו של הנאשם מעבודתו. עם זאת החלטנו כי נוכח מצבו הכלכלי ישולמו לו, עם פיטוריו, פיצויי הפיטורים המגיעים לו על פי דין במלואם. בנוסף, גם תקופות הפסלות שיוטלו על הנאשם תהיינה קצרות מהתקופות להן עתרה התביעה.

6. סוף דבר

על הנאשם יוטלו אמצעי המשמעת הבאים:

- א. נזיפה חמורה;
- ב. פיטורים לאלתר (תוך תשלום מלוא פיצויי הפיטורים המגיעים לנאשם על פי דין).
- ג. פסילה לשלוש שנים למשרד החינוך.
- ד. פסילה לשנתיים לשירות המדינה.

גזר הדין ניתן ביום כז' בסיוון תשפ"א - 7.6.21 בהעדר הצדדים, וישלח אליהם באמצעות הדואר האלקטרוני.

זכות ערעור לבית משפט המחוזי תוך 30 יום מהמצאת גזר הדין לידי ב"כ הצדדים.

(-)	(-)	(-)
עו"ד אורי כהן אב בית הדין יו"ר המותב	ריטה בוקצ'ין חברה	שי סעדון חבר

